

Oponentský posudek na bakalářskou esej

Kateřina Komorousová, Příčiny rozpadu manželství - situace v regionu. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2012, 66 stran textu + přílohy (s. 67-76).

Kateřina Komorousová se ve své bakalářské práci zaměřila na aktuální a závažnou problematiku rozpadu manželství, přičemž se soustředila především na vliv vnějších faktorů (prediktorů) na stabilitu, respektive nestabilitu manželství. Jako konkrétní cíl si autorka vytýčila zjistit, jaké vnější faktory (prediktory) a v jakém rozsahu se objevily u manželství s dítětem (s dětmi), která byla rozvedena v období let 2001 až 2010 v regionu Soběslavska.

Svoji bakalářskou esej koncipovala Kateřina Komorousová vedle úvodu a závěru do dvou bloků – části teoretické (s. 9-24) a rozsáhlejší části empirické (s. 25-61). Nedílnou součástí textu se stal seznam použité literatury (a odkazů?) a přílohy. V teoretické části se autorka opřela o odbornou literaturu, zejména pak o práce I. Možného. Nejprve se zabývala manželstvím, sňatkovým trhem, vlivem společnosti a kultury na výběr partnera, proměnami manželství, třetí sexuální revolucí a také vývojem partnerských vztahů a rodiny v Československu ve 20. století (podkapitoly 1.1 až 1.5 – s. 9-17). Následně pak zpracovala problematiku rozpadu manželství (podkapitoly 2.1 až 2.6 – s. 18-24), kde se zabývala prediktory rozvodu, způsoby ukončení manželského svazku obecně a v historické perspektivě, rozdílnými důsledky rozvodu pro muže a ženy a rovněž problematikou opakovaných manželství.

Ve druhém empirickém bloku Kateřina Komorousová nejprve stručně charakterizovala prostřednictvím statistických dat sňatečnost a rozvodovost v České republice s důrazem na období let 1990 až 2010 a věnovala se též z pohledu statistických šetření příčinám rozvodu. Za stěžejní část její bakalářské eseje lze považovat kapitolu čtvrtou („Výsledky empirického šetření rozvodovosti na Soběslavsku“ /s. 30-45/), pátou („Interpretace získaných poznatků podle výzkumných otázek a hypotéz“ /s. 46-57/) a šestou („Komparace výsledků empirického šetření rozvodovosti na Soběslavsku s výsledky národních statistik“ /s. 58-61/). V této části nejprve autorka seznámila čtenáře s pojetím vlastního výzkumu (kvantitativní strategie) a definovala výzkumný vzorek, dále popsala způsob analýzy a podala přehlednými grafy i tabulkami výsledky empirického šetření. Následně získané poznatky zpracovala do tabulek a grafů podle jednotlivých výzkumných otázek a základní údaje zformulovala slovně. Na závěr empirické části pak komparovala výsledky svého šetření rozvodovosti na Soběslavsku s výsledky národních statistik.

Bakalářská práce Kateřiny Komorousové jako celek má logickou a přehlednou strukturu. Autorka si stanovila přiměřený cíl, odpovídající metodický přístup a vytýčený cíl v zásadě splnila. Tabulky a grafy, o které se v průběhu celého textu K. Komorousová opírá mají všechny náležitosti v pořádku a čtenář tak může sledovat jednotlivé dílčí kroky a posuny až k samotnému závěru. Přesto se autorka nevyvarovala řady formálních pochybení či neobratností. Jedná se např. o „nadbytečné opakování“, kdy autorka na počátku jednotlivých kapitol a často i podkapitol uvádí, čím se bude ta která část zabývat a v podstatě opakuje to, co je uvedeno v obsahu práce. To se týká i závěru, kdy ve druhém odstavci na s. 62 opět opakuje, čím se zabývala, namísto toho, aby v závěru zůstala opravdu pouze u výsledků

(závěřů), ke kterým dospěla. Často též řadí za sebe shodné odkazy namísto uvedení slůvka „tamtéž“ (srv. např. s 27). Naopak neuvádí odkazy u všech číselných údajů (srv. opět s. 27). A nevyvarovala se ani závažných gramatických chyb (srv. s. 35, 37, 60, 62) a překlepů (srv. s. 58) či jiných nepřesností (srv. poznámku č. 1 na s. 18). Vedle těchto méně podstatných formálních pochybení mám dvě připomínky ve věcné rovině. Zaprvé postrádám v kapitole 2.3 v souvislosti s užíváním termínů rozvod a rozluka alespoň zmínku o zásadní změně platné u nás od roku 1950, kdy se při soudním rozhodování jednalo již pouze o rozvod ve smyslu dřívější rozluky a někdejší dvoustupňový systém byl zrušen. Druhá připomínka souvisí s formulací výsledků, kdy autorka slovně reprodukovala zjištěná data a většinou se nepokusila dostat hlouběji pod jejich povrch. Nepoložila si např. otázku, zda zjištěná vyšší rozvodovost u mužů i žen se středoškolským vzděláním (celorepublikově i v autorčině souboru) nemůže souviset s vyšším zastoupením osob s tímto typem vzdělání v populaci jako celku – srv. např. výsledky sčítání lidu v ČR v roce 2011. Širší souvislosti v dílčích otázkách zohlednila v podstatě pouze u počtu dětí v rodině.

Tyto připomínky však nezpochybňují bakalářskou esej Kateřiny Komorousové jako celek. Souhrnně lze závěrem konstatovat, že autorka odvedla kus práce, zejména co se týká jejího vlastního výzkumu a zpracování dat ve formě zdařilých tabulek a grafů. Kateřina Komorousová jednoznačně splnila zadání, její text odpovídá požadavkům, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny a doporučuji proto její bakalářskou esej k obhajovacímu řízení. Navrhuji hodnocení „velmi dobře“.